

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 1. do 10. aprila 2015

Povzetek

Vegetacijsko obdobje se je pričelo s podpovprečnimi temperaturami zraka. Zaskrbljujoče so bile predvsem minimalne temperature zraka, ki bi lahko ogrozile zgodnje vrste cvetočega sadnega drevja na Goriškem, če ne bi dobra prevetrenost zraka preprečila ohladike do kritičnih vrednosti za pozebo. Po obilni zimski vodni zalogi so se tla v zgodnji pomladi osušila, tako da je na plitvih in peščenih tleh ob koncu prve dekade aprila voda že postala nekoliko težje dostopna. Povprečna temperatura tal v setveni globini še ni preseгла 10 °C, razen v Primorju.

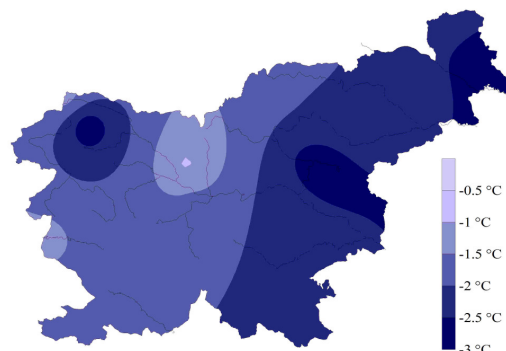
METEOROLOŠKE RAZMERE

Kakor pritiče aprilskemu stereotipu se je mesec začel zelo spremenljivo. Že na prvi aprilski dan so bile v nekaterih delih države krajše plohe s sodro in ponekod tudi točo. Za ta pomladanski mesec neobičajna situacija se je pojavila tudi 6. v mesecu, ko so se v večjem delu države večkrat pojavljale kratkotrajne deževne in snežne plohe. Večkrat je tudi močno pihalo, sunki vetra so presegli tudi 6 Beaufortov (10,7 m/s) kar se klasificira že kot močan veter. Na Primorskem je pihala burja. Jutra so bila še sveža, čez dan pa se je v brezvetrnih razmerah že prijetno ogrelo.

Bilo je suho, hladno in nadpovprečno osončeno. Še največ padavin glede na običajne vrednosti je bilo na jugovzhodu, okrog 45 %, delež pa se je zmanjševal proti severovzhodu in severozahodu. Z izjemo Julijskih Alp so bile v zahodni polovici države ter v delu Pohorja, Kozjaka in Posavskega hribovja povprečne dekadne temperature zraka za do 2 °C podpovprečne, na vzhodu je bilo še hladneje, tudi do 3 °C. Minimalne dnevne temperature zraka so se, z izjemo Obale, spuščale še pod ledišče. Na Gorenjskem, Koroškem in celjskem tudi pod -3,5 °C, maksimalne pa so se zelo približale, ponekod pa tudi presegle 20 °C. Trajanje sončnega obsevanja je bilo za več kot 50 % večje od običajnih vrednosti na zahodu ter na območju od osrednje Slovenije do Koroške, drugod pa manjše od 50 %.

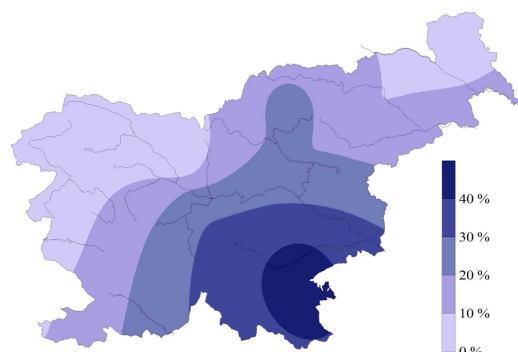
Dekadne povprečne temperature zraka, absolutne maksimalne in minimalne dnevne temperature zraka (T, °C) in odklon dekadne povprečne temperature zraka od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	Tpovp	Tmax	Tmin
Bilje	9,2	19,4	-0,5
Portorož let.	9,4	18,0	0,0
Ljubljana	8,0	19,8	-0,1
Novo mesto	7,3	21,8	-0,5
Celje	6,3	21,1	-3,7
Maribor let.	6,7	20,7	-2,8
Murska Sobota	6,6	19,9	-2,2
Rateče	3,2	19,0	-5,6
Slovenj Gradec	5,4	19,3	-4,1

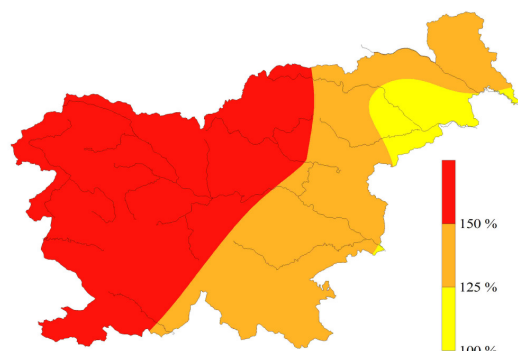
Dekadne vsote padavin (RR, v mm), število suhih in deževnih dni ter odklon vsote padavin od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	RR	suhi	deževni
Bilje	2,2	9	1
Portorož let.	2,6	9	1
Ljubljana	9,9	7	3
Novo mesto	11,2	6	4
Celje	4,9	6	4
Maribor let.	2,0	6	4
Murska Sobota	1,4	7	3
Rateče	2,4	8	2
Slovenj Gradec	6,2	7	3

Dekadne vsote ur sončnega obsevanja (ure), maksimalna dnevna vsota ur sončnega obsevanja ter odklon dekadne vsote od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	Sončno obsevanje	Max
Bilje	96,0	11,8
Portorož let.	90,3	11,7
Ljubljana	80,4	11,4
Novo mesto	63,7	10,9
Celje	71,2	11,5
Maribor let.	74,2	11,9
Murska Sobota	67,2	11,6
Rateče	81,7	10,8
Slovenj Gradec	78,7	11,5

TEMPERATURA TAL

V prvi dekadi aprila so se v posameznih dneh tla v setveni globini ogrela od 11 do 17 °C, na Goriškem celo do 21 °C. Kljub temu so povprečne dekadne temperature zraka, med 7 do 9 °C ostale 1 do 2 °C pod povprečnimi vrednostmi. Le na Goriškem so bile temperature tal skoraj enake dolgoletnemu povprečju. Najnižje zabeležene minimalne temperature tal so bile v večjem delu Slovenije le med 2 in 3 °C, v Primorju in na jugovzhodu države pa okoli 5 °C.

Dekadna povprečna temperatura tal, odklon od povprečja 2001–2010 ter absolutna maksimalna in minimalna temperatura tal v globini 5 in 10 cm (Tt, °C)

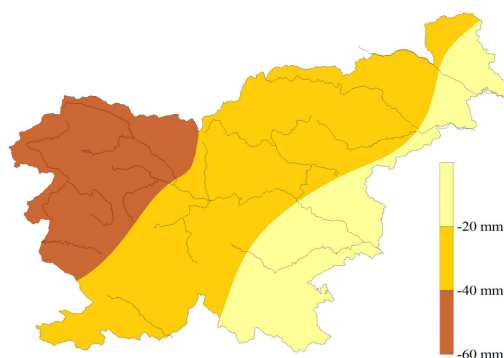
Postaja	5 cm				10 cm			
	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax
Bilje	11,9	-0,1	5,3	21,1	11,8	-0,1	6,5	18,0
Portorož let.	10,7	-1,0	5,2	17,2	11,1	-0,7	7,3	15,1
Ljubljana	8,5	-1,1	3,0	17,0	8,6	-1,0	4,6	12,8
Novo mesto	8,4	-1,1	4,7	13,5	8,3	-1,3	5,3	11,3
Celje	8,1	-1,2	3,3	15,9	8,1	-1,3	4,8	12,4
Maribor let.	7,8	-1,7	3,3	15,2	7,6	-1,7	4,8	11,0
Murska Sobota	7,2	-2,3	1,9	14,8	7,4	-2,2	3,4	12,3
Slovenj Gradec	6,7	-1,6	3,6	11,3	6,7	-1,7	4,0	10,4

VODNA BILANCA IN IZHLAPEVANJE

Vodna bilanca je bila povsod negativna, vodni primanjkljaj se je gibal od 10 do 30 mm, kar je nižje od povprečnih vrednosti. Odklon je bil na vzhodnem in jugovzhodnem robu države do 20 mm pod povprečjem in se je večal proti severozahodu, kjer je na Gorenjskem in Goriškem dosegel tudi 60 mm. V povprečju je dekadi izhlapelo iz tal in rastlin od 23 do 29 mm, na Primorskem do 35 mm. Najvišje vrednosti so se v vetrovnih dneh povzpele do 4 mm, na Obali in Podravskem tudi več.

Dekadne vsote meteorološke vodne bilance (VB, mm), evapotranspiracije (ET₀, mm), število dni z ET₀ > 5 mm/dan ter odklon dekadne meteorološke vodne bilance od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	VB	ET ₀	ET ₀ >5
Bilje	-28,6	30,8	0
Portorož let.	-31,9	34,5	0
Ljubljana	-15,3	25,2	0
Novo mesto	-12,0	23,2	0
Celje	-20,1	25,0	0
Maribor let.	-26,5	28,5	0
Murska Sobota	-25,8	27,2	0
Rateče	-19,1	21,5	0
Slovenj Gradec	-18,3	24,5	0

STANJE RASTLIN

Prva dekada vegetacijskega obdobja se je pričela z razmeroma hladnim vremenom. Skoraj povsod po Sloveniji so se več dni zaporedoma minimalne temperature zraka spustile pod ledišče. Celo na Obali so se minimalne temperature zraka približale ničli. Na Goriškem, kjer so ob ohladitvi zgodnji koščičarji že polno cveteli je veter preprečil, da bi temperature padle do kritičnih vrednosti, ki lahko povzročijo poškodbe odprtih cvetov. Tudi ponekod drugod po Sloveniji so bili v zavetnih in toplih legah v prvih dneh aprila že odprti najzgodnejši cvetovi marelic. Ker te večinoma uspevajo v zavetnih legah do hujših poškodb zaradi mraza ni prišlo. Hitrost letošnjega fenološkega razvoja skoraj ne odstopa dosti od dolgoletnega povprečja. Ponekod so prvi koščičarji zacveteli nekaj dni za dolgoletnim povprečjem, v Primorju in na Goriškem v zadnjih dneh marca, drugod v zavetnih legah pa v prvih dneh aprila. Na primer spomladi 2014, ko smo zabeležili izjemno zgodnjo pomlad, so v primerljivem času marelice in breskve že odcvetele. Po obilni jesenski in zimski založenosti tal z vodo, so se tla marca, precej osušila. Na Obali ter v severovzhodnem delu Slovenije je bilo ob koncu prve dekade na plitvih, peščenih in soncu in vetru izpostavljenih tleh že opaziti pomanjkanje vode v tleh. Posevki žit v severovzhodni Sloveniji so nadoknaditi zamudo v razvoju, ki je v jeseni nastala zaradi pozne setve. Ječmen in pšenica sta že prešla v kolenčenje. Marsikje so že posadili zgodnji krompir. Razen na Primorskem pa tla še niso bila primerno ogreta, zato je bilo priporočljivo posajeno zaščititi s folijo.

NOVICE

Dekadne biltene stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji lahko spremljate na spletnih straneh Agencije RS za okolje: <http://meteo.arso.gov.si/met/sl/agromet/recent/wb/currentyear/>.

Agrometeorološki in meteorološki podatki so na voljo na Vremenskem portalu: <http://meteo.arso.gov.si/> na podstrani **Agrometeorologija**.

Dnevne podatke o stanju in temperaturah tal izmerjenih v globini 5 in 10 cm za nekaj meteoroloških postaj v Sloveniji lahko spremljate na spletnih straneh Agencije RS za okolje (<http://www.arso.gov.si/vreme/napovedi%20in%20podatki/> zavihek **Agrometeorološki podatki v sliki**).

Na voljo je tudi slikovni prikaz dnevnega poteka temperature tal v globini 10, 20 in 30 cm (vrednosti izmerjene na izbranih avtomatskih meteoroloških postajah).

V zavihku **Agrometeorološki podatki v besedi** so na voljo tudi podatki o količini padavin, izhlapevanju in stanju vodne bilance za pretekli dan, pretekli teden in tekoče vegetacijsko obdobje.

PETDNEVNA PROGNOZA VREMENA izdana dne 15. 4. 2015

<i>SLOVENIJA</i>	<i>Sreda</i>	<i>Četrtek</i>	<i>Petek</i>	<i>Sobota</i>	<i>Nedelja</i>
<i>Vreme/Pojavi</i>					
<i>Megla/Nevihte</i>					
<i>Pojavi</i>			dež	dež	
<i>Tmax [°C]</i>	24	24	19	11	16
<i>Tmin [°C]</i>	7	8	10	9	2
<i>Veter</i>					
<i>Hitrost vetra [km/h]</i>	7 .. 18	18 .. 36	18 .. 36	7 .. 18	0

Verjetnostna 10 dnevna modelska napoved vremena je dostopna na:

<http://meteo.arso.gov.si/met/sl/app/webmet/> pod povezavami *Vreme podrobneje /Modelska napoved/Verjetnostna napoved - 10 dni*